

Egyetemi és szakkönyvtári funkciók a nyilvános könyvtárakban

Papp István, a neves hazánkfia könyvtáros a *Knížnice a informace* c. folyóiratban az új Európa nyilvános könyvtárainak jövőjéről fejtette ki elgondolásait. Az ilyen áttekintéseket az teszi indokolttá, hogy a szakmában kétségek lettek úrrá a nyilvános könyvtárak jövőjét illetően a szédületes technikai-technológiai fejlődés és az általa kiváltott társadalmi jelenségek miatt (globalizáció, otthonokbeli információhasználat, információs társadalom okozta információáradat).

Szerzőnk nem kínál biztos receptet arra nézvést, hogy miként kell az előttünk álló időben „megmenteni”, átalakítani a nyilvános könyvtárakat. Ezért írásában csak úgy sorjáznak a kérdőjelek. Itt belőle (a *TMT* profiljának megfelelően) csak egyetlen trendre hívjuk fel a figyelmet.

Papp István szerint a társadalmi szükségletek nyomására a közművelődési könyvtárak összevonása folyik. Eközben a nyilvános, illetve az egyetemi és szakkönyvtárak közötti különbségek csökkennek. A közeledést nem az váltja ki, hogy az egyetemi és szakkönyvtárak változtak volna/változnának meg, hanem a nyilvános könyvtárak profilja bővül ki az egyetemi és szakkönyvtárakra jellemző vonásokkal. Magyarán mondva: a nyilvános könyvtárak előbb-utóbb lemondanak hagyományos funkcióikról (még a szociálisról is), s

előtérbe az információs és művelődési-tanulási funkció kerül.

Azonban nem a könyvtárosokon múlik, hogy a könyvtárnak milyen funkciókat kell teljesítenie. Mindenesetre a művelődés-tanulás egyre inkább számos társadalmi csoport mindennapi elfoglaltságává válik, s azokat az információkat, amelyek e csoportok életéhez és munkájához kellenek, nekik maguknak kell kezdeményezőleg beszerezniük. Feltehető a kérdés: a nyilvános könyvtár (mintegy a *genius loci* megtestesítőjeként) betöltheti-e a jövőben az információs rendszer integrációs tényezőjének szerepét. Egyfajta pozitív előképet mutat fel az USA azzal, hogy az internet használata hamarosan közkeletűvé válik a nyilvános könyvtárakban (még a kisebb településeken is).

A cikk záró bekezdése: „Ne feledjük el, hogy a keresés olykor fontosabb, mint maga a megtalálás. A keresés folyamán a célok, a könyvtárak és mi magunk is változunk. A keresésnek azonban nem szabad megszűnnie, minthogy általa kaphatnak támogatást azok a könyvtári szolgáltatások, amelyek megfelelnek a köz elvárásainak.”

/PAPP István: Verejně knižnice v novej Europe. = *Knížnice a informace*, 31. köt. 10. sz. 1999. p. 385–387./

(Futala Tibor)

Néhány internet-keresőgép fejlesztése – rövid áttekintő frissítés

Az utóbbi hónapokban számos bejelentést hallhattunk egyes webkeresőgépek méretnöveléséről. Az informatikának ez az ágazata is jelentős erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy lépést tudjon tartani a web növekedésével.

Excite

Egy frissített, megváltozott interfészt vezettek be *Excite Precision Search (EPS)* néven. Ennek lényege a „tisztá és egyszerű” keresés biztosítása, és a közvetlen hozzáférés a keresés eredményeihez. A más adatbázisokból kapott eredményeket a Kategóriakeresés, Hírkérés, Fényképkérés és az audiovizuális keresés osztályokba sorolják. A relevancia szerinti rangsorolás több súlyt helyez a

linkelemzésre, különösen az ismertebb webhelyek esetében. Néhány keresési opciót töröltek. A nyelvi korlátokat eltávolították a főképernyőről, ezután csak a haladó keresésben használhatók. Ha nem kérnek más nyelvet, csak az angol nyelvű oldalakat keresi a gép, nincs mód az összes nyelven való keresésre.

Google

Ezt a keresőgépet nagyon sokan használják a legutóbbi frissítés óta. Három új címsort vezettek be keresési eredményeik fölé. A méret jelentősen növekedett, eléri immár a több mint egymilliárd rekordos adatbázis-kapacitást. Ezek közül „csak” 500 millió teljesen indexelt weblap, a többi 560